

Sygn. akt I UK 390/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania J. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 kwietnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 marca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...]. oddalił apelację J.D. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 5 kwietnia 2013 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w S. z dnia 22 stycznia 2013 r., odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że ubezpieczony nie udowodnił wykonywania pracy w warunkach szczególnych przez okres 15 lat. Wykonywał on bowiem różnego rodzaju prace remontowe na powierzchni kopalni, w tym w kotłowni i głównych łaźniach, a pomocniczo był kierowany także do prac spawalniczych czy odżużlania, a więc jego pracy nie można uznać za – wykonywaną stale i w pełnym wymiarze – pracę polegającą na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako

podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, ani za pracę przy przeróbce mechanicznej węgla, czy też pracę na zwałowiskach górniczych, hutniczych i elektrociepłowniczych lub za ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie, czy pracę przy spawaniu.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

Skarga kasacyjna została oparta na obydwu podstawach kasacyjnych, gdyż skarżący podniósł naruszenia prawa materialnego – art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) i w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz przepisów postępowania – art. 382 w związku z art. 381 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony jej oczywistą zasadnością wynikającą z rażących naruszeń przepisów wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej, co spowodowało wydanie wyroku sprzecznego z art. 32 Konstytucji przez nieuprawnione różnicowanie dostępu ubezpieczonych do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, pomimo wykonywania przez nich takiej samej pracy.

Skarżący zauważył, że głównym powodem zapadłego rozstrzygnięcia było przyjęcie przez sąd drugiej instancji, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym, nie ma możliwości zaliczenia ubezpieczonemu do wymaganego stażu pracy, czynności, które przewidziane są w innym dziale przemysłu, aniżeli dział odpowiadający działalności zatrudniającego go pracodawcy, mimo wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szkodliwych. W ocenie skarżącego powyższe wywody pozostają w jawnej sprzeczności z aktualną linią orzecniczą Sądu Najwyższego, a zwłaszcza z wyrokiem z dnia 6 lutego 2014 r., I UK 314/13 (LEX nr 1439383).

Ponadto skarżący zauważył, że z racji, iż ustawodawca wprowadził do obowiązującego systemu prawnego instytucję apelacji pełnej, sąd odwoławczy nie może poprzestać wyłącznie na ocenie zarzutów zawartych w apelacji, albowiem zobowiązany jest do rozpoznania całej sprawy i to zarówno w kontekście postępowania dowodowego, jak i dokonania późniejszej wykładni i zastosowania przepisów prawa materialnego. Z tych względów, przy założeniu braku sztywnego powiązania pomiędzy ustaleniem szkodliwości warunków pracy, a branżowym zaszeregowaniem określonego stanowiska pracy, zasadnym było rozważenie możliwości zaliczenia określonych czynności ubezpieczonego, do prac wyszczególnionych w innych działach wykazu A do wskazanego wyżej rozporządzenia.

Odnosząc się do drugiej podstawy skargi kasacyjnej skarżący podniósł, że Sąd Apelacyjny nie rozpoznał wniosku o dopuszczenie dowodu w postaci akt emerytalnych S.O., który miał niebagatelne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem, poza potwierdzeniem, że wyżej wymieniony pracował w spornym okresie razem z ubezpieczonym na tym samym stanowisku, wskazywał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał S.O. wcześniejszą emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych za ten właśnie okres.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z ugruntowanego stanowiska judykatury wynika, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymagałoby wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego kwalifikowanej postaci (oczywistości), widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez wnikania w szczegóły sprawy. Spełnienie tej przesłanki możliwe

jest wyłącznie przy tak ewidentnym naruszeniu prawa, którego stwierdzenie nie wymaga dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX 1621619, z dnia 29 stycznia 2014 r., III UK 443/13, LEX nr 1644544, czy też z dnia 29 stycznia 2014 r., II PK 232/13, LEX nr 1647012). Przyjmuje się ponadto, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 września 2014 r., III SK 91/13, LEX nr 1511143, z dnia 11 marca 2014 r., III SK 65/13, LEX nr 1463900, czy też z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 62/13, LEX nr 1455741). Powołanie powyższej przesłanki przedsądu wymaga od skarżącego wskazania i wykazania, odrębnie od podstaw kasacyjnych, naruszenia prawa, które nie budzi wątpliwości i prowadzi do wniosku, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 394/13, LEX nr 1646925 oraz z dnia 19 lutego 2014 r., I PK 266/13, LEX nr 1646095).

Przenosząc powyższe argumenty na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że trudno uznać za oczywiście uzasadnioną skargę, w której oczywista zasadność oparta miałaby być na naruszeniu wszystkich przepisów wskazanych w podstawach kasacyjnych skargi. W przypadku oczywistej zasadności skargi nie chodzi bowiem o naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz jedynie o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., II PK 248/13, LEX nr 1647019). Ponadto należy zauważyć, że oczywista zasadność dotyczy jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanych sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20

listopada 2014 r., IV CSK 349/14, LEX nr 1616920). Nie można zatem jej stwierdzić w przypadku, gdy w orzecznictwie występują różne stanowiska dotyczące interpretacji danego problemu prawnego, co miało miejsce w rozpoznawanej sprawie w odniesieniu do oceny, czy wykazy prac w szczególnych warunkach mają charakter *stricto* branżowy. Nie należy zapominać również, że na etapie przedsądu ma także zastosowanie art. 398¹³ § 2 k.p.c., zgodnie z którym w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Przyjęcie odmiennego poglądu spowodowałoby bowiem, że zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniami wynikającymi z tego przepisu, a także z art. 398³ § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 408/13, LEX nr 1646932). Zatem oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie może być również powiązana z oceną charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego, co także było sporne w rozpoznawanej sprawie.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[l.n]